

Redovisningspraxis i brittiska försäkringsbolag

av **Cecilia Johansson**, Svenska Brand, Stockholm

Allmänt om brittisk redovisning

Den brittiska aktiebolagslagen, Companies Act, tillåter två alternativa uppställningar för balansräkningen, vertikal respektive horisontell, båda skall dock innehålla samma information. Fyra olika uppställningar för resultaträkningar tillåts. Dessa är antingen vertikala eller horisontella och visar kostnader per verksamhet respektive kostnadsslag. Finansiella rapporter skall innehålla en VD rapport som kommenterar företags aktiviteter, resultat och trolig utveckling, såväl som ytterligare information som krävs av Companies Act. Det kan t.ex. vara information om direktörens intressen i företaget.

De redovisningsprinciper som företaget använder sig av måste framgå i kommentarer till de finansiella rapporterna. Dessa principer bör överensstämma med finansiell rapporteringsstandard. Signifikanta avsteg från tillämplig standard måste visas och förklaras samt effekten av avstegen beräknas. Vissa branscher, som försäkringsbolag, banker och andra finansiella institutioner, är föremål för speciella regler.

Det grundläggande kravet som Companies Act uppställer är att varje företags finansiella rapporter måste ge en rättvisande bild av dess finansiella position och de måste överensstämma med Companies Act's bestämmelser. Kommersiella och professionella bedömningar måste göras inom Companies Act's gränser

och standard för finansiell rapportering. Finansiella rapporter måste göras på en konsekvens basis och med hänsyn tagen till försiktighetsprincipen samt på antagandet att företagets verksamhet kan fortgå enligt fortlevnadsprincipen.

Redovisningspraxis i brittiska försäkringsbolag

För försäkringsbolag som bedriver verksamhet i Storbritannien finns det rekommendationer för finansiella rapporter avseende både form och innehåll. Detta gäller emellertid inte Lloyds. Dessa rekommendationer, som är godkända av Accounting Standards Committee, ges ut av Association of British Insurers. Statement of Recommended Practice (SORP) fastställer rekommendationer avseende form och innehåll för finansiell rapportering för försäkringsbolag i Storbritannien. SORP är en reviderad upplaga av Statement of Recommended Practice on Accounting for Insurance Business (1986). Fastän SORP's rekommendationer inte är obligatoriska så uppmanas företag, vars verksamhet ligger inom SORP:s räckvidd, att följa dessa och att ange i sina räkenskaper att de har följt dem. Företagen uppmantras också att öppet redovisa avsteg från rekommendationerna och skälen till avstegen.

Försäkringsbolagens finansiella rapporter har huvudsakligen utvecklats från följande källor:

STIPENDIATRESA TILL ENGLAND

- Lagstadgade behov
  - Companies Act 1985 & 1989
  - Insurance Companies Act 1982
  - Friendly Societies Act 1974
  - Industrial and Provident Societies Act 1985
  - Industrial Assurance Act 1923 to 1968
- Uttalanden från Statements of Standard Accounting Practice (SSAP)
- Försäkringsbranschens praxis

Grunden för redovisning

Redovisning bör ske på årsbasis när ett underwriting-resultat kan fastställas med rimlig säkerhet vid redovisningsperiodens slut. Fördröjd årsbasis bör användas när ett underwriting-resultat för en redovisningsperiod inte kan fastställas, med skälig säkerhet vid användandet av redovisning på årsbasis, men kan fastställas 12 månader därefter. Fonderad redovisning bör endast användas när ett underwriting-resultat inte kan fastställas på årsbasis eller fördröjd årsbasis. Vilken metod försäkringsbolaget använder sig av bör framgå i redovisningen. Om företaget inte använder sig av årsbasis bör de redovisa vilka försäkringsklasser som omfattas och vilken tidsperiod som använts.

Premier Årsbasis

Tecknad premie skall beräknas för redovisningsperioden, från försäkringens begynnelse dag. Vid behov skall skäliga uppskattningar göras för att följa denna grundprincip. Om ett företag debiterar förnyelsepremien innan försäkringstagaren har accepterat denna skall avdrag beräknas, baserade på tidigare erfarenhet och annan relevant information, för händelser som beräknas inträffa nästkommande redovisningsperiod. Om premier för direktaffär erhålls genom delbetalningar under försäkringsperioden skall den totalt tecknade premien beräknas från början och de utestående betalningarna betraktas som en skuld. I de

försäkringsklasser där premier tillkännages och beräknas efter avdrag för provision (nettopremier) skall bruttopremien beräknas, om nödvändigt baserat på uppskattningar. Tecknad premie skall betraktas som intjänad jämnt över försäkringsperioden om inte riskexponeringen är ojämn. I så fall skall den tecknade premien betraktas som intjänad i enlighet med riskprofilen. Provision på inte intjänad premie skall beräknas på samma sätt.

Fördröjd årsbasis

Premier bör registreras i den redovisningsperiod som de anmäls. Premier avseende öppna år får skjutas upp i balansräkningen och redovisas som en intäkt nästkommande period eller inkluderas i resultaträkningen för den redovisningsperiod då de registreras.

Fond

Alla premier som registreras i en redovisningsperiod skall redovisas i resultaträkningen för perioden och tillskrivas lämpligt underwriting-år.

Återförsäkring

Redovisning av återförsäkring bör följa redovisning av direkt affär eller mottagen återförsäkring.

Övrigt

Den totala tecknade premien skall visas, inklusive direktaffär och mottagen affär på bruttobasis med avdrag för avgiven återförsäkring så att tecknad affär och behållen visas (affär för egen räkning).

Kostnader

Kostnader bör klassificeras både i enlighet med sin natur och till den aktivitet som de relateras till. För att bestämma hur aktiviteten skall redovisas bör dennas natur identifieras för klassificering i någon av nedanstående:

- Underwriting
- Skadehantering
- Investeringar
- Övrigt

STIPENDIATRESA TILL ENGLAND

Underwriting

Underwriting-kostnaden bör delas upp i anskaffningskostnad, de kostnader som uppkommer vid anskaffning/nyteckning och förnyelse av försäkringsavtal, och underhållskostnader, kostnader som inträffar avseende sådana försäkringsavtal som redan gäller. Speciellt bör underhållskostnaderna innefatta oersättliga belopp från återförsäkring, vilka bör "nettas" mot premien.

För redovisning på årsbasis eller fördröjd årsbasis betraktas en del av underwriting-kostnaden som förvärvskostnad och dessa bör överföras till nästföljande redovisningsperiod för att motsvara den del av den tecknade premien som överförs till nästföljande redovisningsperiod och till vilken förvärvskostnaden relateras. Den överförda delen av förvärvskostnaden bör beräknas separat för varje typ av affär genom att tillämpa andel icke intjänad premie till tecknad premie applicerad på varje typ av affär. När fonderad redovisning tillämpas skall alla kostnader under året redovisas och en fördelning på lämpligt underwriting-år göras. Företaget bör visa hur de har behandlat överförda förvärvskostnader.

Skadehantering

Vid redovisningsperiodens slut bör förväntad kostnad för att hantera och avsluta öppna skador, även kostnad för inträffade, ej anmälda, skador bör beräknas.

Investeringar

Kostnaden för investeringar bör redovisas separat.

Skador

En reserv bör avsättas vid slutet av redovisningsperioden för den uppskattade slutgiltiga kostnaden av alla ej reglerade skador, efter avdrag för redan utbetalda belopp.

Reserver för utestående skador bör representera den bästa uppskattningen av tillgänglig information med hänsyn till försiktiga antaganden om vilken nivå skadorna förväntas regleras och i beräkningen bör medtagas

faktorer som kan vara specifika för vissa kategorier av skador, som t.ex. ökning av domstolsutslag. Reserven för utestående skador skall inkludera en reserv för inträffade, men ej anmälda skador (IBNR), och ett belopp för de extra kostnader som förväntas uppkomma på tidigare reglerade och avslutade skador, som kan förväntas öppnas igen.

Belopp som bolaget erhåller t.ex. genom att erhålla äganderätten till försäkrad egendom eller genom att erhålla försäkringstagarens rätt gentemot tredje part vid fullföljandet av en skada, bör tas med i beräkningen vid fastställandet av reserv för utestående skador.

Fördröjd årsbasis och fond

Balansen som överförs vid slutet av ett öppet år bör vara tillräcklig för att täcka förväntade skulder och, om nödvändigt, bör en reserv avsättas för att täcka en förväntad förlust med hjälp av en öppen överföring från resultaträkningen. Överföringar mellan olika fonder är inte accepterade, men överföringar mellan olika klasser inom samma fond är accepterade om det gäller samma underwriting-år.

Avsättning till specificerade reserver för ej intjänade premier och utestående skador, inklusive skadehanteringskostnad, bör endast göras vid slutet av ett stängt år.

Återförsäkring

Portföljskador antagna eller överförda av företaget bör omfattas av betalda skador, utestående skador eller tecknad premie i överensstämmelse med transaktionens natur.

Återförsäkringsprogram där den överförda riskens belopp inte är av stor betydelse bör redovisas så att dess ekonomiska substans beaktas. Tillräcklig upplysning bör lämnas i bokslut för att möjliggöra att arrangementets natur och finansiella effekt kan förstås.

Ytterligare upplysningar

Antagna redovisningsprinciper för skadeerkännande bör lämnas och innefatta ett klargörande av de antagna och använda princi-

STIPENDIATRESA TILL ENGLAND

perna och grunderna med hänsyn till:

- anmälda skador
- IBNR-skador
- skadebehandlingsreserv
- återvinning.

Alla skador bör redovisas brutto som en kostnad med återförsäkringsåterhämtning som ett avdrag för att visa en nettokostnad för skador. Skadereserv bör redovisas brutto i balansräkningen och återförsäkrarnas andel i skadereserven redovisas separat.

Diskontering

Indirekt diskontering, t.ex. en redovisningspraxis som visar en viss dags värde på en utestående skadereserv utan att lämna information om detta, är icke acceptabel. En tydlig diskontering av reserver för utestående skador är acceptabel om en tillfredsställande uppskattning av storleken på skulden kan göras och det finns tillräcklig erfarenhet av vilken en skälig modell över tidsperspektivet på avveckling av skulden kan konstrueras. Det är försäkringsbolaget som beslutar om det är lämpligt med diskontering eller ej. Där skadereserver diskonteras bör också återförsäkringsåterkrav diskonteras.

Den faktor som används för att diskontera en skuld bör inte överstiga en konservativ uppskattning av den ränta som företaget anser vara mest trolig som avkastning på investeringar över den tid som skadorna regleras.

Den redovisningspolicy som används för diskontering av reserver för utestående skador och direkta skadebehandlingskostnader bör redovisas i bokslutet. Framförallt bör det framgå i redovisningen:

- vilka klasser eller grupperingar av verksamheten som ingår
- vilka metoder som tillämpats

Om ett företag ändrar sin redovisningspolicy för utestående skador från en icke diskonte-

ringsgrund till en diskonteringsgrund eller tvärtom bör förändringen behandlas som en justering av ett tidigare underwriting-år enligt de krav som uppställs i SSAP.

EG:s redovisningsdirektiv

I december 1994 antogs EG:s redovisningsdirektiv för försäkringsbolag. Direktivet skall tillämpas från den 1 januari 1995; för Sverige gäller direktivet från den 1 januari 1996.

Redovisningsdirektivet kommer att medföra en väsentlig standardisering avseende hur försäkringsbolag presenterar sitt resultat och ekonomiska ställning. Från och med 1995 blir det alltså lättare att jämföra försäkringsbolag i EG-länder. Uppställningsform för balans- och resultaträkning skall vara densamma för alla bolag. I direktivet anges också ett antal redovisningsprinciper för värderingar i redovisningen.

De nya reglerna kommer förmodligen inte att medföra några revolutionerande förändringar av brittisk redovisningspraxis. Det blir betydligt större skillnader för t.ex. svenska försäkringsbolag än för brittiska. I redovisningsdirektivet poängteras exempelvis bolagets skyldighet att visa en rättvisande bild av bolagets ställning och resultat. Begreppet "rättvisande bild" har sitt ursprung i brittisk lagstiftning och redovisningspraxis. I svensk lagstiftning blir emellertid rättvisande bild en ny redovisningsprincip.

Att uppställningen för försäkringsbolags balans- och resultaträkning kommer att vara densamma för EG-länderna kommer att underlätta jämförelsen mellan bolag avsevärt. Likaså att samma redovisningsprinciper kommer att tillämpas av de olika bolagen och att kommentarer till balans- och resultaträkning därmed blir lättare att jämföra.